STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA PAOLA MENGOZZIHO

přednesené dne 28. února 2008 [1]

1. Podstatou této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané předkládajícím soudem je, aby Soudní dvůr upřesnil, zda se na základě odkazu provedeného nařízením č. 615/98 [2] na směrnici 91/628 [3] v případě přepravy zvířat na trajektech typu *roll on/roll off* (dále jen „trajekty“) s místem určení ve třetím státu obdobně uplatní zvláštní ustanovení bodu 48.7 písm. b) přílohy výše uvedené směrnice použitelná na přepravu zvířat na trajektech spojujících dvě místa Společenství, a upřesnil způsob, jakým je třeba vykládat toto ustanovení, zejména z hlediska toho, zda je nezbytné, či nikoli poskytnout přestávku po 14 hodinách přepravy po moři. V případě záporné odpovědi na první otázku je po Soudním dvoru požadováno, aby upřesnil, zda podle bodu 48.7 písm. a) přílohy směrnice může po přepravě po moři následovat další silniční přeprava v délce 29 hodin, aniž by byla předtím nezbytná vykládka zvířat spojená s odpočinkem v délce alespoň 24 hodin. Konečně si vnitrostátní soud klade otázku ohledně způsobu vyplňování cestovního plánu uvedeného v čl. 5 části A bodu 2 písm. d) směrnice, a zejména zda za tímto účelem stačí předem zaznamenat prostřednictvím psacího stroje péči, která musí být zvířatům na palubě trajektu poskytnuta.

I – Právní rámec

2. Článek 13 odst. 9 druhý pododstavec nařízení Rady (EHS) č. 805/68 ze dne 27. června 1968 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem [4], ve znění nařízení č. 2634/97 [5], podmiňuje vyplacení vývozních náhrad za živá zvířata dodržením právních předpisů Společenství týkajících se dobrých životních podmínek zvířat, zejména předpisů týkajících se ochrany zvířat během přepravy. Článek 33 odst. 9 druhý pododstavec nařízení Rady (ES) č. 1254/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem [6], které od 1. ledna 2000 nahrazuje nařízení č. 805/68,

1 — Původní jazyk: italština.

2 — Nařízení Komise (ES) č. 615/98 ze dne 18. března 1998, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro režim vývozních náhrad, pokud jde o ochranu živého skotu během přepravy (Úř. věst. L 82, s. 19).

3 — Směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133), ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne 29. června 1995 (Úř. věst. L 148, s. 52; Zvl. vyd. 03/17, s. 466). Tato směrnice byla zrušena nařízením Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97. Článek 33 tohoto nařízení však stanoví zrušení až od 5. ledna 2007.

4 — Úř. věst. L 148, s. 24.

5 — Nařízení Rady (ES) č. 2634/97 ze dne 18. prosince 1997, kterým se mění nařízení (EHS) č. 805/68 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem (Úř. věst. L 356, s. 13).

6 — Úř. věst. L 160, s. 11; Zvl. vyd. 03/25, s. 339.

doslovně přejímá výše citované ustanovení čl. 13 odst. 9 druhého pododstavce.

3. Prováděcí pravidla k nařízení č. 805/68 jsou stanovena nařízením č. 615/98.

4. Článek 1 tohoto nařízení uvádí, že vyplacení vývozních náhrad za živé kusy skotu je zejména podmíněno dodržením ustanovení směrnice 91/628 během přepravy až do prvního místa vyložení zvířat ve třetí zemi konečného určení.

5. Podle článku 2 nařízení č. 615/98 se provádí kontrola zvířat na výstupu z území Společenství. Bod 3 tohoto článku stanoví, že úřední veterinární lékař pověřený příslušným orgánem státu výstupu ověří a potvrdí, že a) zvířata jsou v souladu s předpisy uvedenými ve směrnici 91/628/EHS schopna vykonat stanovenou cestu, b) dopravní prostředek, v němž živá zvířata opustí území Společenství, je v souladu s tím, co je stanoveno výše uvedenou směrnicí, a c) byla přijata taková odpovídající opatření zaručující péči o zvířata během cesty, která předepisuje výše uvedená směrnice.

6. Směrnice 91/628 stanoví kritéria, která musí dodržet členské státy za účelem ochrany zvířat během přepravy.

7. Je třeba připomenout, že podle této směrnice se „přepravou“ rozumí každý pohyb zvířat prováděný dopravním prostředkem, který zahrnuje nakládku a vykládku zvířat, a „dobou odpočinku“ se rozumí souvislé období v průběhu cesty, během něhož zvířata nejsou přemísťována pomocí dopravních prostředků.

8. Podle čl. 5 části A bodu 2 písm. d) směrnice 91/628 členské státy zajistí, aby se přepravce přesvědčil, že originál plánu cesty uvedeného pod písmenem b) zmíněného článku uvádí časy a místa, v nichž byla přepravovaná zvířata během cesty nakrmena a napojena, a že personál pověřený přepravou zajistí, aby tyto údaje byly v plánu cesty obsaženy.

9. Kapitola VII (bod 48) přílohy výše uvedené směrnice uvádí intervaly napájení a krmení, jakož i délku cesty a doby pro odpočinek, které musí být během přepravy živých zvířat dodržovány. Podle bodu 48.2 nesmí délka trvání cesty v zásadě překročit 8 hodin, s výjimkou případu, kdy dopravní prostředek splňuje požadavky uvedené v bodě 3. Pro přepravu skotu stanoví body 48.4 písm. d) a 48.5 výše uvedené kapitoly tzv. pravidlo 29 hodin, podle kterého musí být zvířatům po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny, během něhož musí být napojena a v případě

potřeby nakrmena. Po této přestávce může přeprava pokračovat dalších 14 hodin, po jejichž uplynutí musí být zvířata znovu vyložena, nakrmena a napojena a musí jim být poskytnut odpočinek alespoň na 24 hodin [7].

10. Bod 48.7 přílohy směrnice stanoví ohledně přepravy po moři následující:

„a) Zvířata nesmějí být přepravována po moři, pokud by maximální délka trvání cesty překročila hodnotu uvedenou v odstavci 2. Toto ustanovení však neplatí, jsou-li splněny podmínky uvedené [v] odstavcích 3 a 4 s výjimkou délky trvání cesty a dob pro odpočinek.

b) Pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin. Toto ustanovení neplatí, pokud doba strávená na moři odpovídá obecnému schématu uvedenému v odstavcích 2 až 4“.

7 — Ve skutečnosti je „pravidlo 29 hodin“ nepřesným výkladem bodu 48.4 písm. d), který stanoví v případě přepravy v délce nejvýše 28 hodin nezbytnost doby odpočinku v délce nejméně 1 hodiny. Uvedené pravidlo 29 hodin tedy nevymezuje maximální délku přepravy, ale minimální délku cesty.

II – Skutkový stav, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

11. Dne 23. října 2002 podala Schwaninger Martin u Zollamt Salzburg Erstattungen (Celní úřad Salcburk, náhrady) prohlášení o vývozu 33 kusů skotu do Albánie a požadovala z tohoto titulu poskytnutí vývozní náhrady. Z předkládacího usnesení vyplývá, že dotčená zvířata byla nejprve přepravena po silnici, po dobu 14 hodin z Rakouska do Terstu (Itálie), kde byla vyložena a byl jim poskytnut odpočinek v délce 24 hodin před tím, než jejich přeprava pokračovala do místa určení Albánie na palubě kamionů naloděných na trajekt. Přeprava po moři až do Durres (Albánie) trvala 41 hodin 30 minut a bezprostředně po ní následovala silniční přeprava v délce 4 hodin 30 minut až do Lushnja (Albánie), konečného místa určení, kde byla zvířata po cestě trvající celkem 46 hodin vyložena.

12. Celní úřad Salcburk zamítl žádost o vývozní náhradu podanou Schwaninger Martin, neboť měl za to, že dotčená přeprava porušila právní úpravu Společenství v oblasti ochrany zvířat, zejména pak požadavky směrnice 91/628 týkající se intervalů na napojení a nakrmení zvířat během přepravy po moři. Shledal totiž, že v plánu cesty, který mu byl předložen, nebyly uvedeny časové intervaly mezi nakrmením a napojením zvířat, k nimž došlo během přepravy po moři, ani údaje o osobě pověřené těmito operacemi, a z těchto okolností vyvodil, že zvířata nebyla

nakrmena ani napojena po dobu 46 hodin. Krom toho shledal irelevantním dodatečně předložené místopřísežné prohlášení řidiče obsahující informace o čase napojení a nakrmení během cesty na palubě trajektu.

13. Společnost Schwaninger Martin podala proti zamítavému rozhodnutí celního úřadu Salcburk odvolání k Unabhängiger Finanzsenat (nezávislý finanční senát), který vzhledem k tomu, že měl za to, že existují pochybnosti ohledně výkladu relevantních právních předpisů Společenství, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba článek 1 nařízení Komise (ES) č. 615/98 ze dne 18. března 1998 vykládat v tom smyslu, že [bod 48 odst. 7 písm. b)] přílohy směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 se použije obdobně při přepravě zvířat po moři pravidelnou a přímou linkou mezi zeměpisným bodem na území Společenství a zeměpisným bodem na území třetího státu ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by zvířata byla z vozidla vyložena?

2) Je v případě kladné odpovědi na první otázku třeba vykládat [bod 48 odst. 7 písm. b)] přílohy směrnice […] 91/628/EHS v tom smyslu, že při přepravě skotu nesplňuje délka trvání cesty po moři pravidlo uvedené v odst. 4 písm. d), pokud zvířatům není po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny?

3) Je v případě záporné odpovědi na první otázku třeba vykládat ustanovení [bodu 48 odst. 7 písm. a)] přílohy směrnice […], které se použije, v tom smyslu, že doba přepravy zvířat po moři pravidelnou a přímou linkou mezi zeměpisným bodem na území Společenství a zeměpisným bodem na území třetího státu ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by zvířata byla z vozidla vyložena, nehraje roli, pokud jsou zvířata pravidelně krmena a napájena, a že v takovém případě bezprostředně po vyložení vozidla v přístavu určení začíná další období silniční přepravy o délce 29 hodin?

4) Je v případě kladné odpovědi na třetí otázku třeba vykládat čl. 5 A odst. 2 písm. d) ii) první odrážku směrnice […] v tom smyslu, že personál pověřený přepravou musí do plánu cesty zaznamenat, kdy byla přepravovaná zvířata během přepravy po moři krmena a napájena, a že záznam ‚během přepravy se krmení a napájení [zvířat] provádí večer, ráno, v poledne, večer, ráno' provedený předem za pomoci psacího stroje nesplňuje požadavky směrnice 91/628/EHS,

s tím důsledkem, že chybějící záznamy o prováděném krmení a napájení [zvířat] vedou ke ztrátě nároku na vývozní náhradu, pokud nebude nezbytný důkaz podán jiným způsobem?“

14. Podle článku 23 statutu Soudního dvora předložily písemná vyjádření Schwaninger Martin, belgická a rakouská vláda a Komise. Na jednání byly zastoupeny Schwaninger Martin, řecká vláda a Komise.

III – Právní analýza

A – *K první předběžné otázce*

15. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, aby Soudní dvůr upřesnil dosah odkazu na směrnici 91/628 provedeného nařízením č. 615/98, a zejména zda na základě tohoto odkazu se musí v případě přepravy trajektem s místem určení ve třetím státu obdobně použít výslovná ustanovení bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice týkající se přepravy plavidly spojujícími pravidelnou linkou dvě zeměpisná místa na území Společenství.

16. Před provedením rozboru této otázky se zdá příhodné stručně popsat, s určitými upřesněními, legislativní kontext, do něhož se tato první otázka začleňuje.

17. Nejprve je třeba připomenout, že článek 1 nařízení č. 615/98 podmiňuje poskytnutí vývozních náhrad dodržením – během přepravy, a to až do prvního místa vyložení zvířat ve třetí zemi konečného určení – právní úpravy Společenství v oblasti ochrany zvířat, zejména pak ustanovení směrnice 91/628, mezi nimiž je třeba zmínit ustanovení obsažená v kapitole VII přílohy uvedené směrnice týkající se maximální délky a dob pro odpočinek, které je třeba během přepravy dodržovat.

18. Skot může být obecně přepravován po dobu osmi hodin, s výjimkou případu, kdy dopravní prostředek splňuje určité požadavky spočívající v zaručení dobrých životních podmínek přepravovaných zvířat (bod 48.3 přílohy směrnice) a kdy může přeprava trvat 29 hodin s přestávkou nejméně jednu hodinu, během níž musí být zvířata nakrmena a napojena.

19. V případě přepravy po moři stanoví bod 48.7 písm. a) přílohy směrnice maximální délku trvání cesty na osm hodin, s výjimkou případu, kdy dopravní prostředek splňuje požadavky uvedené v bodě 48.3 a kdy se dodržení požadavků ohledně délky trvání cesty a délky dob odpočinku nevyžaduje. Nicméně v případě přepravy po moři v rámci Společenství prostřednictvím trajektů ukládá výše citovaný bod 48.7 písm. b) přestávku v délce 12 hodin v přístavu příjezdu, pokud délka cesty přesáhla hranice uvedené v bodech 48.2 a 48.4 písm. d) (osm hodin nebo dvacet osm hodin přepravy).

20. Předkládající soud však požaduje po Soudním dvoru, aby upřesnil, který ze dvou případů uvedených pod písm. a) a b) bodu 48.7 přílohy směrnice 91/628 se uplatní na přepravu, která je stejně jako v projednávaném případě prováděna prostřednictvím kamionů naložených na palubu trajektu spojujícího určitý bod na území Společenství se třetí zemí. Předkládající soud totiž sice podotýká, že podle doslovného znění bodu 48.7 písm. b) by se měla vyloučit použitelnost tohoto ustanovení na jiné přepravy než v rámci Společenství, přesto se však domnívá, že působnost dotčeného článku může být rozšířena na základě odkazu provedeného nařízením č. 615/98 na směrnici 91/628, který vyžaduje dodržení požadavků stanovených touto směrnicí během přepravy zvířat až do prvního místa vyložení zvířat ve třetí zemi konečného určení.

21. Podle mého názoru nelze takovýto výklad připustit z několika důvodů.

22. Zaprvé, jak podotýká Komise, k jasné formulaci bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, který vylučuje ze své oblasti působnosti přepravu trajektem, k níž dochází mimo prostor Společenství, se připojuje skutečnost, že ačkoli článek 1 nařízení č. 615/98 rozšiřuje pro účely poskytnutí vývozních náhrad dodržování požadavků směrnice 91/628 v jednotlivých stadiích přepravy zvířat „až do prvního místa vyložení zvířat ve třetí zemi konečného určení“, uvedené nařízení však neobsahuje žádné zvláštní ustanovení ohledně podmínek, za kterých by se požadavky směrnice, přestože se vztahují výslovně na přepravu v rámci Společenství, měly uplatnit v rámci uvedeného nařízení rovněž na přepravy do třetích zemí.

23. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že uplatnění bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 na přepravu mimo Společenství by sice přispělo k dosažení zvláštního cíle ochrany zvířat uvedeného v nařízení č. 615/98 prostřednictvím zajištění rovnocenné ochrany při přepravě v rámci Společenství a mimo něj, takové rozšíření režimu by však vyžadovalo spolupráci ze strany třetích zemí, které by musely zajistit ve svých cílových přístavech infrastrukturu a hygienické podmínky vyžadované právní úpravou Společenství na ochranu dobrých životních podmínek zvířat. Takovýto výsledek není slučitelný s dodržením zásady svrchované rovnosti států, která je základem mezinárodních vztahů.

24. Rozšíření *per analogiam* navrhované předkládajícím soudem se tedy zdá být vyloučeno z důvodu požadavku dodržení zásad mezinárodního práva, a zejména z důvodu právní nemožnosti uložit povinnost použití pravidel Společenství mimo „území Společenství“ [8]. Nelze se domnívat, že by zákonodárce Společenství měl v úmyslu jednat v rozporu s uvedenými zásadami a uvedenou nemožností, když stanovil povinnost dodržovat ustanovení směrnice 91/628 pro účely vývozních náhrad prostřednictvím odkazu na tato ustanovení provedeného článkem 1 nařízení č. 615/98.

25. Je tedy třeba vyloučit takový výklad ustanovení článku 1 nařízení č. 615/98 ve spojení s bodem 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, jak jej navrhuje vnitrostátní soud, neboť je v rozporu s tím, co je uvedeno v předchozím bodě.

26. Krom toho, rozšíření *per analogiam* zvláštního režimu uvedeného v bodě 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 se nezdá být nutné i vzhledem k tomu, že předmětný režim neobsahuje žádnou mezeru, již by bylo nutno vyplnit, pokud jde o případ přepravy trajektem s místem určení ve třetí zemi. V tomto případě se totiž uplatní obecná ustanovení použitelná na přepravu po moři obsažená pod písmenem a) výše uvedeného ustanovení. Přepravu kamionem naloděným na trajekt lze tedy navzdory jejím zvláštnostem kvalifikovat jako přepravu po moři, jak to vedle okolnosti, že přeprava uskutečněná prostřednictvím trajektů je výslovně pod písmenem b) považována za „přepravu po moři“, potvrzuje rovněž a především skutečnost, že v bodě 26 kapitoly 1 přílohy dotčené směrnice zahrnul zákonodárce při úpravě dopravních prostředků tyto druhy plavidel mezi dopravní prostředky *po vodě* [9] a že pod písmenem b) tentýž bod pro tento druh přepravy konkrétně stanovil, že: „i) oddělení pro zvířata musí být správně upevněno k vozidlu; vozidlo a oddělení pro zvířata musí být vybavené vhodnými vaznými zařízeními zajišťujícími pevné upevnění k plavidlu. Kryté podlaží přepravního plavidla musí mít k dispozici dostatečné větrání pro počet přepravovaných vozidel. Je-li to možné, mělo by být vozidlo přepravující zvířata umístěno v blízkosti přívodu čerstvého vzduchu; ii) oddělení pro zvířata musí mít dostatečný počet průduchů nebo jiných prostředků zajišťujících dostatečné větrání, přičemž je třeba mít na zřeteli, že v uzavřeném prostoru lodního podpalubí pro vozidla je proudění vzduchu omezené. Volný prostor uvnitř oddělení pro zvířata a na úrovni každého jeho podlaží musí být dostatečný k tomu, aby umožňoval vhodné větrání nad zvířaty, když jsou v přirozené svislé poloze; iii) ke každé části oddělení pro zvířata musí být přímý přístup, aby mohla být zvířata během cesty případně ošetřena, nakrmena a napojena“ (to vše jsou podmínky, o kterých lze s ohledem na předkládací usnesení předpokládat, že byly v projednávaném případě splněny, neboť na straně 15 prvopisu předkládací usnesení potvrzuje, že v projednávaném případě byla

8 — Ohledně zásady teritoriality viz rozsudek ze dne 27. září 1988, Ahlström Osakeyhtiö v. Komise (89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 a 125 až 129/85, Recueil, s. 5193, bod 18). Viz rovněž rozsudek ze dne 24. listopadu 1992, Poulsen a Diva Navigation Corp. (C-286/90, Recueil, s. I-6019).

9 — V tomto smyslu viz rovněž sdělení Komise AGRI H4/MR D (2003) 18791 ze dne 22. července 2003.

zvířata přepravena dopravním prostředkem, který splňoval „dodatečné podmínky“ bodu 48.3 přílohy směrnice 91/628).

27. Skutečnost, že v předmětné právní úpravě nejsou žádné mezery, podporuje mimoto řešení, které navrhuji, vzhledem k tomu, že samotná existence právní úpravy použitelné na takový případ, jako je případ zde projednávaný, zaručuje uskutečnění cíle ochrany přepravovaných zvířat, a na rozdíl od tvrzení belgické vlády tedy brání narušení užitečného účinku odkazu na dodržování směrnice 91/628 provedeného článkem 1 nařízení č. 615/98 [10].

28. Na základě doposud vyjádřených úvah navrhuji Soudnímu dvoru, aby na první z otázek vznesených předkládajícím soudem odpověděl tak, že zvláštní ustanovení bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, která se vztahují pouze na přepravu trajektem („plavidlo s horizontální překládkou“) mezi dvěma body na území Společenství, se neuplatní obdobně na přepravu zvířat na palubě trajektu s místem určení ve třetí zemi.

10 — K nutnosti vykládat ustanovení práva Společenství tak, aby byl zachován jejich užitečný účinek, viz zejména rozsudky ze dne 24. února 2000, Komise v. Francie (C-434/97, Recueil, s. I-1129, bod 21), a ze dne 4. října 2001, Komise v. Itálie (C-403/99, Recueil, s. I-6883, bod 28).

B – *Ke druhé otázce*

29. Na základě navrhovaného řešení první otázky není třeba odpovědět na druhou z otázek položených Soudnímu dvoru, kterou vnitrostátní soud požaduje upřesnění podmínek použití bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 na přepravu po moři trajektem s místem určení, kterým je bod nacházející se mimo území Společenství.

30. Pro případ, že by Soudní dvůr shledal bod 48.7 písm. b) použitelným na přepravu po moři mimo území Společenství prostřednictvím trajektu, však uvedenou otázku přesto posoudím.

31. Vnitrostátní soud zejména požaduje po Soudním dvoru, aby upřesnil, zda na základě bodu 48.7 písm. b), který odkazuje v tomto ohledu na bod 48.4 písm. d), musí být během přepravy trajektem trvající 29 hodin učiněna přestávka v délce nejméně jedné hodiny po prvních 14 hodinách cesty.

32. Mám za to, že na tuto otázku je třeba odpovědět záporně.

33. Kromě praktických potíží, s nimiž by se mohl trajekt potýkat, kdyby musel zakotvit v určitém přístavu nebo v jeho bezprostřední blízkosti, aby mohl být zvířatům poskytnut odpočinek, je totiž třeba pro účely výkladu dotčené právní úpravy přihlédnout k cílům souvisejícím s touto právní úpravou, zejména pak k základní funkci doby odpočinku v délce nejméně jedné hodiny stanovené v bodě 48.4 přílohy směrnice, na který odkazuje bod 48.7, a v důsledku toho k neexistenci skutečné nutnosti doby odpočinku takovéhoto druhu v rámci přepravy po moři na palubě trajektu.

C – *Ke třetí otázce*

34. Je totiž třeba připomenout, že dotčená přestávka v délce nejméně jedné hodiny má za cíl umožnit přepravci poskytnout nezbytnou péči zvířatům z hlediska hygieny, nakrmení a napojení. Ačkoli se může zdát samozřejmé, že k provedení těchto operací v případě silniční přepravy je nezbytné zastavit vozidlo, totéž neplatí pro přepravu trajektem, při níž zvířata mohou a musí být, jak je uvedeno v bodě 26 výše, nakrmena a napojena rovněž během stadia přepravy. Krom toho, pokud jde o přepravu trajektem, si lze představit, že přestože jsou zvířata na palubě kamionu, nejsou vystavena otřesům a kymácení typickým pro silniční přepravu, a cestují tak z tohoto úhlu pohledu za lepších podmínek, což činí zbytečnou dobu odpočinku v délce jedné hodiny, která je předmětem této věci.

35. V případě, že Soudní dvůr nebude sdílet řešení poskytnuté na první otázku, navrhuji, aby na druhou otázku odpověděl tak, že doba odpočinku v délce nejméně jedné hodiny po čtrnácti hodinách cesty se neuplatní na zvířata přepravovaná na palubě kamionu naloženého na trajekt, pokud tento trajekt splňuje podmínky uvedené v kapitole I bodu 26 písm. b) přílohy směrnice 91/628.

36. Kvalifikace dotčené přepravy jako přepravy po moři, kterou jsem učinil výše v bodě 26, znamená, že v případě neexistence zvláštních ustanovení ohledně tohoto druhu přepravy se na dotčenou přepravu uplatní obecná ustanovení vztahující se na přepravu po moři, obsažená v příloze směrnice 91/628.

37. Nejprve je tedy nutno objasnit, zda se v projednávaném případě měl uplatnit bod 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, podle něhož „pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin. Toto ustanovení neplatí, pokud doba strávená na moři odpovídá obecnému schématu uvedenému v odstavcích 2 až 4.“

38. Ze spisu v žádném případě nevyplývá, že by délka přepravy po moři nebyla zaznamenána v plánu cesty, který podle druhé odrážky čl. 5 části A bodu 2 písm. d) a ii) směrnice 91/628 nechá personál pověřený přepravou „prověřit (a to po kontrole) příslušným orgánem na hraničním přechodu nebo v místě výstupu ze země stanoveném členským státem […], a poté, co příslušný veterinární úřad zkontroloval, že zvířata jsou schopna pokračovat v cestě“.

39. Lze se tedy důvodně domnívat, že bod 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 se v projednávaném případě neuplatní a že se uplatní pouze bod 48.7 písm. a), podle něhož „nesmějí být zvířata přepravována po moři, pokud by maximální délka trvání cesty překročila“ osm hodin. „Toto ustanovení však neplatí, jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavcích 3 a 4 s výjimkou délky trvání cesty a dob pro odpočinek“.

40. V případě přepravy trajektem mezi přístavem členského státu a přístavem třetí země musí použití bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice, přinejmenším na základě výkladu opírajícího se o jeho znění a upřesnění obsažená v bodě 26 výše, nutně znamenat vyloučení doby odpočinku v délce dvanácti hodin po příjezdu zvířat přepravovaných trajektem do přístavu určení a možnost bezprostředně poté zahájit nové období silniční přepravy v délce 28 hodin [11], pokud jsou splněny tři podmínky: zaprvé, přeprava po moři uskutečněná prostřednictvím trajektu je součástí obecného programu cesty obsaženého ve výše uvedeném plánu cesty, dále pak trajekt – jak je potvrzeno v projednávaném případě na straně 15 prvopisu předkládacího usnesení – splňuje podmínky stanovené v bodě 48.3 a konečně všechna opatření výslovně stanovená v kapitole I bodu 26 písm. b) i), ii) a iii) přílohy směrnice 91/628, uvedená výše v bodě 26, byla přijata (což jak bylo uvedeno nelze vyloučit, neboť trajekt splňuje podmínky stanovené ve výše citovaném bodě 48.3).

41. Konkrétní vyloučení nezbytnosti uvedené doby odpočinku bude možné na základě takovéhoto výkladového přístupu, pokud bude možno vedle skutečnosti již potvrzené předkládacím usnesením získat potvrzení dalších dvou skutečností uvedených v předchozím bodě.

42. Předkládací usnesení nicméně vyjadřuje pochybnosti ohledně možnosti zastávat takovýto přístup ve vztahu k projednávanému případu, třebaže se tento případ týká přepravy zvířat do třetí země, cesty trajektem

11 — Naopak, v případě, kdy k přepravě dochází trajektem spojujícím přístavy dvou členských států, nelze *a priori* vyloučit dobu odpočinku v délce dvanácti hodin, neboť i když tato doba odpočinku vyžaduje spolupráci s orgány přístavu příjezdu, tato spolupráce, která není povinností, jež nesou orgány třetích zemí, zatěžuje orgány členských států: právě z tohoto důvodu, pokud přeprava po moři na palubě trajektu překročí délku trvání stanovenou v bodě 48.7 písm. b), musí být skotu po příjezdu do přístavu určitého členského státu poskytnuta tato doba odpočinku. Naproti tomu v případě, kdy délka trvání přepravy nepřekročí uvedenou délku, nemusí být skotu v zásadě poskytnuta tato doba odpočinku a přeprava může ihned pokračovat.

v délce trvání 41 hodin, po níž následovala přeprava pozemní cestou v délce přibližně 5 hodin, což činí celkem cestu v délce trvání 46 hodin.

43. Podle předkládajícího soudu jeho pochyby vyplývají z toho, že řešení, které by bylo možné vyvodit z doslovného výkladu dotčených ustanovení, by znamenalo, že by se na přepravu zvířat trajektem mezi přístavem ve Společenství a přístavem ve třetí zemi nevztahoval žádný časový limit, i kdyby její délka dalece přesáhla 46 hodin a trvala by několik dní: to by byl výsledek, který by nebyl slučitelný s cílem ochrany zvířat, jenž je vlastní dotčené právní úpravě.

44. Je přitom třeba přihlédnout k těmto pochybám teleologického rázu. Za tímto účelem musí být zvláštní pozornost věnována: a) odmítnutí předkládajícím soudem argumentace Finanzgericht Hamburg obsažené v rozsudku vydaném dne 2. února 2006, který zastával výše uvedený přístup, a b) výše uvedenému tvrzení, že v případě přepravy mezi zeměpisným bodem na území Společenství a zeměpisným bodem nacházejícím se na území třetí země by se taková přeprava jako v projednávaném případě mohla teoreticky vyhnout jakémukoli omezení délky trvání.

45. Pokud jde o argumentaci zpochybňovanou předkládajícím soudem, ta spočívá v tom, že se má za to, že „stadium přepravy zvířat na trajektu [se] bezpochyby započte na dobu odpočinku“ [12]. Takový argument nelze podle předkládajícího soudu obhájit, neboť v čl. 2 odst. 2 písm. h) směrnice 91/628 se „dobou odpočinku“ rozumí „souvislé období v průběhu cesty, během něhož zvířata nejsou přemísťována pomocí dopravních prostředků“.

46. Tato výtka nemůže být rozhodující, neboť pokud Finanzgericht Hamburg kvalifikoval dobu přepravy zvířat ve vozidlech naložených na palubu trajektu jako „dobu odpočinku“, lze právem předpokládat, že by jako takovou kvalifikoval rovněž dobu přepravy zvířat naložených přímo na plavidla zvláště určená k jejich přepravě (posledně zmíněná doba by zajisté nemohla být započtena na délku přepravy nejprve po moři a poté po silnici). Je tedy třeba mít za to, že jestliže zmíněný soud použil dotčený výraz, měl tím na mysli sdělit, že doba strávená na palubě v rámci prvního typu přepravy musí být z hlediska svého dopadu považována za *přirovnatelnou* k době odpočinku, stejně jako by kvalifikoval dobu strávenou na palubě v rámci druhého typu přepravy. Ostatně stejně tak učinila Komise ve svém vyjádření před Soudním dvorem, když tvrdila, že přeprava vozidla naloženého na trajekt nemůže být považována ani za přepravu ani za dobu odpočinku ve smyslu definic obsažených ve směrnici 91/628.

12 — Tím, že Finanzgericht Hamburg dospěl k tomuto závěru, jak to uvádí předkládací usnesení, oponoval vídeňskému Verwaltungsgerichtshof, který rozsudkem ze dne 30. června 2005 prohlásil, že výjimku z pravidla doby odpočinku v délce 12 hodin lze uplatnit pouze tehdy, pokud přeprava na trajektu nepřesáhla 14 hodin.

47. Pokud jde o tvrzení, že v případě přepravy mezi zeměpisným bodem na území Společenství a zeměpisným bodem nacházejícím se ve třetí zemi se taková přeprava, jaká je předmětem této věci, teoreticky může vyhnout jakémukoli omezení délky trvání, je toto tvrzení oslabeno již tím, že sám předkládající soud, který si v tomto protiřečí, předkládá Soudnímu dvoru problém spočívající v upřesnění, zda v případě, že délka trvání přepravy na palubě vozidla naloženého na trajekt není relevantní, začíná běžet nové období silniční přepravy v délce 28 hodin bezprostředně po vylodění kamionu v přístavu nacházejícím se ve třetí zemi (čímž se připouští existence omezení délky trvání přepravy i tehdy, když k přepravě dochází pozemní cestou ve třetí zemi).

48. K této první slabině dotčeného tvrzení se ale připojuje prvek mající větší váhu: i když směrnice neobsahuje žádné ustanovení ohledně silniční přepravy, k níž má dojít na území třetí země, obecný duch tohoto systému naznačuje, že minimální délka 29 hodin cesty se musí uplatnit rovněž na tuto přepravu. Kdyby tomu tak nebylo, byl by popřen obecný cíl dotčené právní úpravy spočívající v záruce dobrých životních podmínek zvířat.

49. Z důvodu neutralizace doby přepravy zvířat ve vozidlech naložených na trajekt, jsou-li splněny podmínky uvedené výše v bodech 39 až 41, neexistuje tudíž nebezpečí, že by se přeprava těchto zvířat, pokud k ní dojde bezprostředně po pozemní přepravě, mohla bez přerušení prodloužit na několik dnů vzhledem k tomu, že tato nová přeprava může probíhat, aniž by podléhala určitým podmínkám, pouze po dobu 14 hodin, přičemž po tomto časovém intervalu je nezbytný odpočinek v délce nejméně jedné hodiny.

50. Úvahy vyjádřené výše v bodech 23 a 24 ohledně potíží, jež vyvolává výklad bodu 48.7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, který by přepravci zvířat naložených do vozidla naloděného na trajekt ukládal povinnost, aby vyložil tato zvířata za účelem odpočinku v délce 12 hodin v přístavu určení ve třetí zemi, což vyžaduje spolupráci orgánů této země, bez níž by nebylo možné uložit použití pravidel Společenství mimo „území Společenství“, nebrání závěru, který jsem právě vyvodil na konci předcházejícího bodu.

51. Odpočinek v délce nejméně jedné hodiny stanovený v bodě 48.4 písm. d) totiž nevyžaduje žádnou spolupráci ze strany orgánů této třetí země vzhledem k tomu, že jak je uvedeno v bodě 46 výše, definuje čl. 2 bod 2 písm. h) směrnice 91/628 dobu odpočinku jako „souvislé období v průběhu cesty, během něhož zvířata nejsou přemísťována pomocí dopravních prostředků“. Poskytnutí doby odpočinku zvířatům tudíž nevyžaduje žádné vyložení.

52. Navrhuji tedy, aby Soudní dvůr v odpovědi na třetí otázku upřesnil, že v případě

přepravy po moři pravidelnou a přímou linkou mezi zeměpisným bodem na území Společenství a zeměpisným bodem nacházejícím se na území třetí země prostřednictvím vozidla naloženého na trajekt, aniž by zvířata byla vyložena, musí být délka trvání této přepravy považována za irelevantní za podmínky, že zvířata byla pravidelně napojena a nakrmena, takže je-li tato podmínka splněna, může bezprostředně po vylodění kamionu v přístavu určení začít nové období silniční přepravy v délce 28 hodin.

54. Z logického sledu dvou částí otázky položené předkládajícím soudem jasně vyplývá, že hlavním cílem jeho otázky je ověřit zda se směrnicí, a nikoli pouze s tím zvláštním ustanovením, které je předmětem první části jeho otázky, je slučitelné celkové chování přepravce: jde přitom o celkové chování, které spočívá nejen v záznamu v podobě programu učiněného předem za pomoci psacího stroje do plánu cesty, nýbrž rovněž a) v následném doplnění do tohoto plánu cesty podpisu, kterým přepravce stvrzuje na konci přepravy, že skutečně zvířatům poskytl, v každém stanoveném časovém intervalu a předepsaným způsobem, péči uvedenou v plánu cesty a b) v místopřísežném prohlášení v témže smyslu, o kterém předkládací usnesení na straně 3 uvádí, že bylo učiněno řidičem a že Zollamt Salzburg, Erstattungen, je shledal irelevantním.

D – *Ke čtvrté otázce*

53. Svou čtvrtou otázkou se předkládající soud jednak táže, „zda je čl. 5 část A odst. 2 písm. d) ii) první odrážku směrnice 91/628 třeba vykládat v tom smyslu, že personál pověřený přepravou musí do plánu cesty zaznamenat, kdy byla přepravovaná zvířata během přepravy po moři nakrmena a napojena“, a jednak, zda „záznam provedený předem za pomoci psacího stroje“, podle něhož během přepravy na palubě plavidla „se krmení a napájení zvířat provádí večer, ráno, v poledne, večer, ráno“, nesplňuje požadavky směrnice 91/628, s tím právním důsledkem, „že chybějící záznamy o prováděném krmení a napájení [zvířat] vedou ke ztrátě nároku na vývozní náhradu, pokud nebude nezbytný důkaz podán jiným způsobem“.

55. Za účelem náležité odpovědi na tuto otázku, chápanou ve smyslu uvedeném v předchozím bodě, je třeba podat výklad čl. 5 části A bodu 2 písm. d) ii) směrnice 91/628 ve světle druhé odrážky ustanovení písmena d) ii) a ustanovení písmena f) téhož čl. 5 části A bodu 2 této směrnice.

56. Článek 5 část A bod 2 písm. d) ii) směrnice 91/628 stanoví, že se přepravce přesvědčí, že personál pověřený přepravou „uvede v plánu cesty časy a místa, v nichž *byla* přepravovaná zvířata během cesty nakrmena a napojena“; první odrážka písm. d) i)

stanoví, že originál plánu cesty „je řádně *vypracován a vyplněn* příslušnými osobami v náležitém čase“ [13].

57. Žalobkyně v původním řízení ve svém písemném vyjádření předloženém Soudnímu dvoru poukázala na rozdíl, který dotčené ustanovení činí mezi „vypracováním“ a „vyplněním“, přičemž zdůraznila, že toto ustanovení stanoví, že obě tyto formality, a tudíž rovněž každá z nich, musí být provedeny v „náležitém čase“.

58. Poté, co se žalobkyně v původním řízení odvolala na údaje uvedené již v bodě 5.2 předkládacího usnesení, a sice že po skončení přepravy přepravce svým podpisem na plánu cesty stvrdil, že skutečně poskytl zvířatům v každém okamžiku předem naprogramovanou péči, tvrdí, že z tohoto zjištění vyvozuje, že zatímco záznam učiněný předem za pomoci psacího stroje do plánu cesty o dobách, kdy měla být zvířata nakrmena a napojena, odpovídá požadovanému vypracování, následný podpis je „vyplněním“ požadovaných formalit. Tím samozřejmě má na mysli, že vyplnění prostřednictvím podpisu splňuje požadavek stanovený dotčenou právní úpravou z důvodu spojení učiněného samotným podpisem s programem cesty napsaným předem na psacím stroji. Totiž, a) upřesnění, že dotčené operace měly být provedeny „večer, ráno, v poledne, večer, ráno“, s opakováním výrazů „večer, ráno“, které obsahuje, mohlo být oprávněně chápáno nikoli jako obecný údaj, ale naopak jako údaj vztahující se k jednotlivým datovatelným okamžikům cesty, která se měla konkrétně uskutečnit a která podle údajů obsažených ve spise trvala 41,5 hodiny, a tudíž konkrétně zahrnovala kromě „večera, rána a poledne“ rovněž „večer“ a „ráno“, a b) natolik přesný charakter programu vypracovaného plánem cesty mohl učinit postupné zapisování jeho dodržení nadbytečným a učinit z konce cesty „náležitý“ čas k dokončení, prostřednictvím konečného podpisu, osvědčení, které může být zahrnuto do plánu cesty. Je patrné, že právě proto, že žalobkyně v původním řízení uplatňuje argumentaci uvedenou ve dvou předchozích bodech, ve svém vyjádření nezmiňuje důkazní sílu místopřísežného prohlášení, o němž bod 3 předkládacího usnesení uvádí, že bylo marně předloženo *ex post* u Zollamt Salzburg, Erstattungen.

59. Takto popsaný postup, jakým žalobkyně v původním řízení podle svého tvrzení vyhověla ustanovením čl. 5 části A bodu 2 písm. d) ii) směrnice 91/628, zajisté přesně nesplňuje požadavek směrnice uvedený pod bodem ii), který stanoví povinnost přepravce přesvědčit se, že „personál pověřený přepravou uvede v plánu cesty časy a místa, v nichž byla přepravovaná zvířata během cesty nakrmena a napojena“, a to proto, že (kromě toho, že v případě přepravy po moři není snadné uvést „místo“, kde k těmto operacím došlo) postup, jaký personál

13 — Kurziva provedena autorem tohoto stanoviska.

pověřený přepravou, jak lze předpokládat, uplatnil, nemůže poskytnout údaj o čase, kdy došlo k nakrmení a napojení.

60. Pokud se však, jak je uvedeno výše v bodě 56, ustanovení čl. 5 části A bodu 2 písm. d) ii) směrnice 91/628 a druhé odrážky písm. d) i) doplní o ustanovení písmena f) téhož článku 2, z této neúplné shody uplatněného postupu nelze vyvodit, jak to učinil podle předkládacího usnesení (bod 3) Zollamt Salzburg, Erstattungen, že zvířata nebyla nakrmena a napojena po dobu 46 hodin, a že v důsledku toho vývozce ztratil nárok na vývozní náhradu.

61. Dotčený čl. 5 část A bod 2 písm. f) ii) směrnice 91/628 (k němuž je samozřejmě nutno přihlédnout v rámci systematického výkladu celého bodu 2) ukládá „přepravci […] prokázat […], že byla přijata opatření s cílem uspokojit potřeby, pokud jde o napojení a nakrmení přepravovaných zvířat během cesty, a to i v případě změny plánu cesty“.

62. Zákonodárce Společenství tímto jednoznačně ukázal, že nemá v úmyslu přiznat metodám provádění důkazů stanoveným v čl. 5 části A bodu 2 písm. d) ii) směrnice 91/628 absolutní hodnotu k prokázání, že došlo k pravidelným krmením a napájením. Zásadním důkazem z pohledu zákonodárce Společenství, který musí přepravce předložit, je konkrétní důkaz toho, že byla splněna podmínka spočívající v „nutnosti napojit a nakrmit přepravovaná zvířata během cesty“.

63. Přisoudit ne úplně přesnému dodržení čl. 5 části A bodu 2 písm. d) ii) směrnice 91/628 absolutní hodnotu, kterou mu přiznává Zollamt Salzburg, Erstattungen, by bylo mimoto v rozporu se závěry, které je třeba vyvodit z přístupu, zohledňujícího všechny skutkové okolnosti projednávaného případu, včetně skutečností předložených vývozcem, jenž doporučoval zaujmout Soudní dvůr v rozsudku vydaném ve věcech Viamex Agrar a Zuchtvieh-Kontor GmbH (ZVK) [14], pokud jde o logiku a použití odkazu obsaženého v článku 1 a čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 na směrnici 91/628.

64. Ve vnitrostátních řízeních, která vedla k položení předběžné otázky Soudnímu dvoru, byla otázka platnosti uvedeného odkazu – z důvodu údajného porušení zásad právní jistoty a proporcionality – vznesena proto, že obě ustanovení: a) podmiňují vyplacení vývozní náhrady za živý skot dodržením ustanovení směrnice během přepravy zvířat až do prvního místa vykládky ve třetí zemi konečného místa určení a b) jejich záměrem bylo vyloučit uvedené náhrady i v případě porušení pouze jednoho ze zmíněných ustanovení.

14 — Rozsudek ze dne 17. ledna 2008, C-37/06 a C-58/06 (Sb. rozh. s. I-69).

65. Soudní dvůr odpověděl na otázky, které mu byly položeny, tak, že nejprve podotkl, že „cílem obecného odkazu na směrnici 91/628 provedeného nařízením č. 615/98 je zajistit […] dodržování relevantních ustanovení uvedené směrnice v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a zejména ochrany zvířat během přepravy“ [15]: Soudní dvůr z toho vyvodil nemožnost prohlásit dotčený odkaz za neplatný, neboť uvedený odkaz nemůže být vykládán tak, že pokrývá veškerá ustanovení směrnice 91/628 a zejména ta, která nemají žádný vztah k hlavnímu cíli sledovanému uvedenou směrnicí [16]. Dále pak po připomenutí významu tradičně přiznávaného zásadě proporcionality, jakožto zásadě, podle které „pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření, [přičemž] způsobené nepříznivé následky nesmějí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům“ [17], Soudní dvůr prohlásil, že tato zásada musí být dodržena příslušnými vnitrostátními orgány v rámci použití ustanovení nařízení č. 615/98 [18].

66. Přístup, který Soudní dvůr určuje vnitrostátním soudům při výkladu a použití ustanovení spojujících režim náhrad s režimem ochrany zdraví skotu během přepravy, je jasný. Spočívá na dvou následujících kritériích:

1) vykládat ustanovení směrnice určená k tomu, aby se vzájemně doplňovala a začlenila se do souboru pravidel tvořících akt, v němž jsou obsažena, tak, že každému z nich, jakož i odkazu obsaženému v nařízení č. 615/98 je přiznán různý význam podle toho, zda jeho přímým účelem je zajistit uskutečnění hlavního cíle směrnice, nebo zda tento účel má vůči hlavnímu cíli směrnice pouze pomocnou funkci, a

2) použít její ustanovení tak, že mezi několika způsoby se zvolí ten, který zajišťuje, aby nepříznivé důsledky, které mohou nastat, nebyly nepřiměřené sledovanému cíli spočívajícímu v ochraně zdraví zvířat.

67. Úvahy uvedené v bodech 62 až 64 výše bezpochyby odpovídají kritériím, o nichž měl Soudní dvůr v rámci rozsudku citovaného v bodech 63 až 66 výše za to, že se musí v této oblasti uplatnit.

15 — Tamtéž (bod 29).
16 — Tamtéž.
17 — Tamtéž (bod 35).
18 — Tamtéž (bod 46).

IV – Závěry

68. Ve světle výše uvedených normativních ustanovení a úvah, které se ohledně jejich výkladu nabízí na základě analýzy charakteristických znaků projednávaného případu a kritérií vytýčených v rozhodnutí Soudního dvora, o němž je pojednáno v bodech 64 až 66 výše, navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené Unabhängiger Finanzsenat odpověděl následovně:

„1) Zvláštní ustanovení bodu 48.7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133), ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne 29. června 1995, která se vztahují pouze na přepravu po moři mezi dvěma body na území Společenství, se neuplatní obdobně na přepravu zvířat na palubě trajektů s místem určení ve třetích zemích.

2) V případě přepravy po moři pravidelnou a přímou linkou mezi místem na území Společenství a místem na území třetí země prostřednictvím vozidla naloženého na trajekt, aniž by přepravovaná zvířata byla vyložena, musí být délka trvání této přepravy považována za irelevantní za podmínky, že zvířata byla pravidelně napojena a nakrmena, takže je-li tato podmínka splněna, může nové období silniční přepravy v délce 28 hodin začít bezprostředně po vykládce kamionu v přístavu určení.

3) Článek 5 část A bod 2 písm. d) ii) první odrážka směrnice 91/628 neukládá personálu pověřenému přepravou po moři absolutní povinnost, aby do plánu cesty

zaznamenal přesný čas, kdy byla přepravovaná zvířata nakrmena a napojena, coby základní podmínku pro získání vývozní náhrady.

4) Záznam učiněný předem za pomoci psacího stroje, že zvířata jsou krmena a napájena během přepravy v okamžicích odpovídajících dostatečně identifikovatelným stadiím přepravy, může splňovat požadavky směrnice 91/628 za podmínky, že je prokázáno, že tyto operace byly v těchto okamžicích provedeny.

Vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit dostatečnost důkazů předložených v tomto ohledu vývozcem, přičemž v případě potřeby zohlední vedle plánu cesty rovněž jiné důkazy, jako například místopřísežné prohlášení učiněné po ukončení cesty.“